



242759

**การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานโรงเรียนข่าวตามแนวคิบทศวรรษกิจพอเพียง
กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองเตย หมู่ที่ 4 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก**

นพาดิป หุ่นน้อย

จิตยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศาสตร์

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร



การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานโรงสีข้าวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองคู หมู่ที่ 4 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก



ปฐาธิป พุ่มน้อย

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาสังคม
พฤษภาคม 2554
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของสมาชิกใน
การดำเนินงานโรงสีข้าวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาหมู่บ้านคลองคู หมู่ที่ 4 ตำบล
ท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก"ของปทาทิป พุ่มน้อย เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาลังคม ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์สุทธิชัย ยังสุข)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี กรรพุมมาลย์)

.....กรรมการ

(ดร.นิสาพร วัฒนศัพท์)

.....กรรมการ

(ดร.กมลภาพ ยอดบ่อพลับ)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

27 พฤษภาคม 2554

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี กรรพุมมาลย์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้อุทิศสละเวลาอันมีค่ามาเป็นที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการ วิทยานิพนธ์อันประกอบไปด้วย ดร.นิสาพร วัฒนศัพท์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

กราบขอบพระคุณ นายณงนุช อภิวัฒนาวา เภรณุกิจโรงสีข้าวหมู่บ้านคลองคู ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโรงสีข้าวในการทำวิจัย ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการเข้าไปทำวิจัยและเก็บข้อมูลในหมู่บ้านคลองคู

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา เพื่อนร่วมงานและเพื่อนของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมในเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและผู้ที่สนใจบ้างไม่มากก็น้อย

ปทาธิป พุ่มน้อย

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานโรงสีข้าวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง บ้านคลองคู ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ผู้วิจัย	ปาทธิป พุ่มน้อย
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี กรรพุมมาลย์
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.นิสาพร วัฒนศัพท์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553
คำสำคัญ	การมีส่วนร่วมของสมาชิก แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

บทคัดย่อ

242759

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานโรงสีข้าวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อเปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานโรงสีข้าวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง บ้านคลองคู ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนที่เป็นสมาชิกโรงสีข้าวของหมู่บ้านคลองคู ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งหมด 83 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติที่ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t – test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 46 - 60 ปี จบการศึกษาอยู่ในระดับอื่นๆ เช่น ไม่ได้รับการศึกษา จบประถมศึกษาปีที่ 4 และ ประถมศึกษาปีที่7 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน 5,001 - 10,000 บาท อาชีพเกษตรกรกรรม การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของโรงสีข้าวภาพรวมอยู่ในระดับมาก การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานของโรงสีข้าวภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของโรงสีข้าวในแต่ละด้าน จำแนกตามระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมด้านการคิด อาชีพกับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนด้านการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานโรงสีข้าวที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการติดตามและประเมินผลและด้านการได้รับผลประโยชน์รายได้เฉลี่ยของครอบครัว อาชีพกับการมีส่วนร่วมด้านการคิดและด้านการได้รับผลประโยชน์ การ

ดำเนินงานของโรงสีข้าวระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงสีข้าวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง บ้านคลองคู ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โรงสีข้าวมีขนาดที่เล็กมากเกินไปอยากที่จะให้ขยายโรงสีข้าวให้ใหญ่ขึ้นมากกว่าเดิมเพื่อที่จะได้ให้คนที่มาสีข้าวไม่ต้องรอคิวนานและไม่เสียเวลา ปัญหาและอุปสรรครองมาพบว่าในบางครั้งพบว่าเมื่อถึงวันที่ 10 ของทุกเดือน ชาวบ้านบางคนไม่ค่อยไปประชุมหรือบางคนไม่ค่อยที่จะมีเวลาไปประชุมจึงทำให้ขาดผลประโยชน์หรือสิทธิที่ตนเองจะได้รับ ปัญหาและอุปสรรคต่อมาพบว่าอุปกรณ์ในการสีข้าวนั้นเกิดการชำรุดและสึกหรออยากที่จะให้มีการเปลี่ยนหรือซื้อใหม่เข้ามาเพื่อที่จะได้ทำให้งานเร็วขึ้นกว่าเดิม และข้อเสนอแนะคืออยากที่จะให้มีโรงสีข้าวที่ขนาดใหญ่เดิมโดยให้เป็นแบบ 2 หั่ว คือสีได้ทั้งข้าวขาวและข้าวกล้องเพื่อที่จะเพิ่มผลผลิตให้ทันความต้องการเพราะเนื่องจากการสีข้าวในแต่ละครั้งไม่ทันต่อความต้องการของชาวบ้านเป็นอย่างมากและอยากได้รถเกี่ยวข้าวมาเป็นของหมู่บ้าน แล้วถ้าทางโรงสีข้าวของหมู่บ้านได้มีการขยายให้ใหญ่ขึ้นก็จะทำให้การผลิตทันตามความต้องการของคนในชุมชนเพื่อที่จะได้สะดวกสบายและรวดเร็วเพื่อจะได้นำไปขายสู่ตลาดได้ไวกว่านี้อีกอย่างประชาชนในชุมชนยังได้วัดคุณภาพข้าวของตัวเอง

Title THE PARTICIPATORY PROCESS OF MEMBER IN RICE MILL MANAGEMENT BASED ON SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY : A CASE STUDY BANN KLONG KOO, MOO 4, THAPHO SUB-DISTRICT, MUANG DISTRICT, PHITSANULOK PROVINCE

Author Patatip Pumnoi

Advisor Assistant Professor Montri Kunphoommarl, Ph.D.

Co-Advisor Nisaporn Wattansup, Ph.D.

Academic Paper Thesis M.A. in Social Development , Naresuan University, 2010

Keyword Member's participation the concept of sufficiency economy

ABSTRACT

242759

The objectives of this research were to study a member's participation in Rice Mill operation Baan Klongku, Thapho sub-district, Phitanulok and to compare a level of a member's participation in rice mill operation according to the concept of sufficient economy. The samples in this study were conducted from 83 members of rice mill in Baan Klongku, Thapho sub-district, Phitanulok. Methodology used is purposive sampling. Questionnaires were collected and analyzed using statistic techniques included percentage, mean, standard deviation, t-test analysis, and One – Way ANOVA.

Major fact findings are women, age between 46-60 years old, graduated in others, the average income are 5,001-10,000 baht, with agriculture occupation. The overview of member's participation in rice mill operation is at high level. The concept used in rice mill operation is at high level.

To compare member's participation in rice mill operation divided by educational background with participation concept, occupation with participation in planning, monitory, and evaluation. Rice mill operation from Rice mill committee has significant different at 0.05 level. Factors on sex, age, educational level with participation in planning, operating, monitory, and evaluating, and benefit from family average income, occupation with participation in concept and beneficial obtained, member's participation in rice mill operation is not statistically significance different at 0.05 level .

Problems , obstacles and suggestions related to rice mill operation based on the concept of sufficiency economy, Baan Klongku, Thapho sub-district, Phitanulok, were on the following the first problem was the small size of rice mill. The rice mill size expansion could reduce waste time from long queue. The second problem and obstacle was the members absent from meeting on every 10th of the month. The third problem and obstacle was damaged or old milling machine, the members would like to replace or buy a new machine to make more efficiency. The suggestions were to build a bigger size of the milling machine; 2 nozzle milling machine for white rice and brown rice milling. Since milling could not conforming to members milling demand, the 2 nozzle milling machine which could increase productivity and enhance the efficiency of the Rice Mill. Moreover members would like to have harvest vehicle by the community. Then the rice mill were expanded, rice product were produced and sent to market easier and quicker , at the some time ,the members could evaluate rice product quality by themselves.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลบ้านคลองคูและการดำเนินงานโรงสีข้าว	9
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	22
แนวคิดเกี่ยวกับทุนทางสังคม	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
กรอบแนวความคิดการวิจัย	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
กำหนดพื้นที่เป้าหมาย	40
ประชากร	41
การดำเนินการวิจัย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน โรงสีข้าว บ้านคลองคู ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.....	52
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ดำเนินงานโรงสีข้าว บ้านคลองคู ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก	56
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการ มีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของโรงสีข้าว.....	62
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ดำเนินงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของโรงสีข้าว หมู่บ้านคลองคู ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.....	68
5 บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	71
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	85
ประวัติผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของโรงสีข้าว	53
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการดำเนินงานของโรงสีข้าว	57
4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ โรงสีข้าวในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ	62
5 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ โรงสีข้าวในแต่ละด้านจำแนกตามอายุ	63
6 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ โรงสีข้าวในแต่ละด้านจำแนกตามระดับการศึกษา	64
7 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ โรงสีข้าวในแต่ละด้านจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว	65
8 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ โรงสีข้าวในแต่ละด้านจำแนกอาชีพ	66
9 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ โรงสีข้าว จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการดำเนินงานโรงสีข้าว	67
10 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ โรงสีข้าว จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก	68
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของโรงสีข้าว	100
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินงานของโรงสีข้าว	104

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย 39